

Ільїна М. В., д-р екон. наук, старший науковий співробітник
Шпильова Ю. Б., д-р екон. наук, старший науковий співробітник
Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого
розвитку НАН України», Україна

Адаптація стратегії соціально-екологічного розвитку України до вимог ЄС

Повоєнне відновлення довкілля в Україні важливо здійснювати одночасно зі зміною стратегії соціального розвитку суспільства, екологічною модернізацією виробництва, впровадженням новітніх підходів до соціального забезпечення населення та наближенням вітчизняного соціального й екологічного законодавства до європейського. Важливою умовою для соціального розвитку є удосконалення системи планування територій [1]. Керівним принципом розробки післявоєнних планів розвитку громад має бути їхня чітка диференціація залежно від масштабів та обсягів втрат людського потенціалу, інфраструктури, економіки, завданих воєнними діями. У цьому контексті доцільно виокремити громади, що зазнали повного руйнування внаслідок їх перебування в оточенні, окупації або блокуванні, частково зруйновані громади (прифронтові) та відносно безпечні. Останні мають перспективи найбільш ефективного й випереджального розвитку завдяки зміцненню людського потенціалу, створенню нових підприємств та активізації економічної діяльності. Для постраждалих громад першочерговими завданнями стануть відновлення інфраструктури і підприємств, будівництво житла, залучення коштів, розв'язання демографічних проблем, а для Уряду – заходи вирівнювання економічних та соціальних диспропорцій.

В частині екологічної політики також може виявитися доцільним заліснення вражених війною сільськогосподарських земель або навпаки – вилучення земель зруйнованих лісів для сільськогосподарського виробництва. Водночас слід зберегти особливо цінні в екологічному відношенні категорії земель, аби не допустити забудову прибережних зон та розорення заплав; в окремих випадках доцільною буде консервація земель з метою їх подальшого заповідання. Оскільки повоєнне відновлення економіки потребуватиме вилучення з навколишнього середовища значних обсягів природних ресурсів, важливою стане координація господарської та природоохоронної діяльності з метою узгодження економічних потреб з екологічними цілями. Фінансове забезпечення заходів відновлення довкілля потребуватиме перетворення фонду охорони навколишнього природного середовища на фонд відновлення довкілля, надходження до якого, зокрема, формуватимуть кошти, отримані від країни-агресора у вигляді відшкодувань за завдані довкіллю збитки.

Список використаних джерел:

1. Ільїна М.В., Шпильова Ю.В. Comprehensive spatial differentiation of territorial communities: case of Zhytomyr region. Visnyk of V.N. Karazin Kharkiv National University, series 'Geology. Geography. Ecology', 2021. No. 55, 174-186. DOI: <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2021-55-13>.